

zaaknummer 2010 T 028 (1)

datum 24 november 2011

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht inzake Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.A. Hekster, advocaat te Utrecht,

tegen:

wijlen [naam],
overleden op [datum] ,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie Broeders van Huijbergen.

1. De procedure

Het klaagschrift is bij het Meldpunt voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk, rechtsopvolger van het bureau van Hulp en Recht (hierna: Meldpunt), ingekomen op 3 september 2010.

Op 6 januari 2011 is bij het Meldpunt een verweerschrift ontvangen van [naam], algemeen overste van de Congregatie Broeders van Huijbergen.

Op 31 oktober 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onderaan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote mevrouw [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht en werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur. Namens de Congregatie is [overste] verschenen.

2. De klacht

2.1. Klager volgde lager onderwijs op de [naam]school in [plaats]. Aangeklaagde was daar leraar. In het schooljaar 1951/'52 kwam klager bij aangeklaagde in de klas. Aangeklaagde heeft klager - destijds acht jaar oud - tijdens dit schooljaar meermalen seksueel misbruikt.

2.2. Het misbruik bestond uit het telkens op dezelfde wijze betasten van klager tijdens de lessen en nam na de les ernstiger vormen aan. Tijdens de les boog aangeklaagde zich over klager heen en stak dan een liniaaltje in zijn korte broekje. Ook ging hij vaak met zijn hand in het broekje en tastte dan naar klagers geslachtsdeel. Na school moest klager wel eens blijven om het bord uit te vegen en schriften op te ruimen in een grote kast. Aangeklaagde kwam dan in de kast dicht tegen klager aan staan en knuffelde hem of reed tegen hem aan. Soms ging hij verder en dwong klager bepaalde handelingen te verrichten om bij hem, aangeklaagde, een

orgasme te bereiken. Klager rende na afloop altijd zo snel mogelijk naar huis en was de volgende dag op school misselijk van angst dat hij weer zou moeten nablijven.

2.3. Op een dag trof klager bij thuiskomst een politieagent bij zijn moeder aan die hem vroeg of hij door aangeklaagde was misbruikt. De agent vertelde klagers moeder dat de ouders van een klasgenoot aangifte hadden gedaan wegens seksueel misbruik door aangeklaagde. Hoewel klager toen alles aan zijn moeder heeft verteld deed zij zelf geen aangifte. Klager vermoedt dat zij dit niet durfde omdat zij als alleenstaande moeder financieel afhankelijk was van de kerk. De ouders die aangifte hadden gedaan haalden hun kinderen onmiddellijk van school. Spoedig na het voorval verdween ook aangeklaagde van school. De opvolger van aangeklaagde noemde klager een hoerenjong en plaatste hem helemaal achteraan in de klas. Sindsdien werd klager voor de rest van zijn schooltijd elk jaar achterin geplaatst en genegeerd.

2.4. Het misbruik door aangeklaagde dat werd vervolgd door misbruik door andere geestelijken, tegen wie klager eveneens een klacht heeft ingediend, heeft grote invloed gehad op het leven van klager. Hij heeft de gebeurtenissen nooit kunnen loslaten en is vaak en langdurig onder behandeling geweest van psychiaters en hulpverleners. Hij heeft het gevoel te worden achtervolgd, is achterdochtig, onzeker en bang alles te verliezen. Dit heeft een grote impact op zijn familielevens gehad en dat heeft het nog steeds. Daarnaast heeft het invloed gehad op zijn maatschappelijk leven. Klager heeft het gevoel dat hij veel verder had kunnen komen en veel meer had kunnen presteren als hij meer geloof in zichzelf zou hebben gehad.

2.5. Klager wil met zijn klacht bereiken dat er begrip komt voor wat hem is overkomen en dat zijn klacht wordt erkend. Hij wil daarnaast een bijdrage leveren aan het bespreekbaar maken van seksueel misbruik binnen de kerk.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Overste [naam] geeft in zijn verweerschrift aan dat hij onderzoek heeft gedaan in de archieven en informatie heeft ingewonnen bij een aantal broeders die aangeklaagde hebben gekend. Hij heeft geen gegevens gevonden noch bij navraag iets gehoord over een aangifte bij de politie tegen aangeklaagde. Hij concludeert dat hij geen enkele aanwijzing heeft voor een mogelijk seksueel misbruik door aangeklaagde maar dat dit niet betekent dat hij geen geloof hecht aan het verhaal van klager. Hij is geschokt over wat klager is overkomen en wil de pijn van klager om het leed dat hem mogelijk door aangeklaagde is aangedaan erkennen evenals het verdriet dat klagers naasten daarvan hebben ondervonden. Hij wil daarvoor zijn oprechte verontschuldigen aanbieden.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke

integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.3. Er zijn bijna zestig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt in de eerste plaats door de wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. De diverse schriftelijke verklaringen die klager heeft overgelegd ondersteunen zijn verhaal. Daaruit blijkt dat klager al lange tijd geleden is begonnen over de gebeurtenissen te vertellen en dat hij professionele hulp heeft gezocht om zijn problemen het hoofd te bieden.

Daarnaast is de Klachtencommissie van oordeel dat het feit dat uit de overgelegde notulen van het algemeen bestuur, tevens schoolbestuur d.d. 23 december 1952 blijkt dat aangeklaagde in januari 1953 werd vervangen, dus precies in de periode die klager noemt als de periode waarin hij door aangeklaagde werd misbruikt, een aanwijzing vormt voor het feit dat er toen iets is gebeurd waardoor aangeklaagde weg moest van school. De Klachtencommissie leest in deze aantekening niet dat die vervanging geschiedde omwille van een medebroeder.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas negen jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een vertrouwenspersoon.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. [overste] heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de overste van de Congregatie Broeders van Huijbergen de klacht gegrond te verklaren en namens de Congregatie zijn verontschuldigen aan te bieden.

Dit advies is gegeven op 24 november 2011 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, prof.dr. H.B.M. van de Wiel en drs. A.A.M. Oostveen, leden, bijgestaan door mr. A.M.T. Denekamp-Mulder, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de overste van de Congregatie Broeders van Huijbergen en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de overste.